

AGENTSCHAP UITBETALING GROEIPAKKET

Beslissing Geschillencommissie nr. 2023/096 van 28 augustus 2023

INLEIDENDE SAMENVATTING

Foutieve uitbetaling – Fout van de uitbetalingsactor – Rekenschap geven

(...) De Geschillencommissie merkt op dat er eigenlijk geen geschil meer ligt aan de basis in dit dossier, de terugvordering is immers geannuleerd; verwerende partij heeft erkend dat er een fout gemaakt werd en dat verzoekster zich daarbij geen rekenschap kon geven (= niet wist of kon weten) dat er geen recht was op de bedragen, op grond van artikel 92, § 1, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet.

Het eigenlijke probleem ligt in de onmogelijkheid om de terugbetaling (van de bedragen die werden ingehouden, zijnde 800 EUR) aan verzoekster uit te voeren, wegens informaticatechnische complicaties. Het enige mogelijke alternatief is om de terugbetaling manueel uit te voeren, maar dit kan niet zomaar wegens geldende boekhoudkundige regels. Om deze reden vraagt verwerende partij dat de Geschillencommissie haar fiat zou geven om deze manuele betaling uit te voeren (*“De schuld over de maanden 03/2021 – 12/2021 werd bij ons tegen geboekt en correct uitbetaald in het nieuwe dossier met daarin de moeder en vader van die samen een begunstigdenkern vormen. Ondertussen werd er ten onrechte al 763,78 EUR ingehouden (à rato van 10 %) op de betalingen aan mevrouw om de initiële schuld van 2.538,67 EUR aan te zuiveren. De verdere inhoudingen werden stopgezet maar het reeds ingehouden bedrag kan door onze betaalapplicatie niet zomaar opnieuw uitgekeerd worden aan mevrouw Immers, dit zou eigenlijk betekenen dat je een recht, voor een kind, dubbel uitbetaalt (één keer aan mevrouw en één keer aan de correcte begunstigdenkern met de mama en papa van). De enige oplossing hiervoor is een manuele uitbetaling van dit bedrag. Wij betwisten dus het standpunt van de verzoeker niet en indien de Geschillencommissie dit volgt, zetten wij dit verder graag recht, gestaafd door nakende uitspraak.”*

De Geschillencommissie stelt vast dat de verwerende partij in haar communicatie met het secretariaat meermaals erkent een fout te hebben begaan in het beheer van dit dossier door de uitbetaling van het Groeipakket aan de plusmoeder uit te voeren voor de periode maart tot en met december 2021, terwijl de vader van het kind als begunstigde in het gezin verbleef.

Cf. *“Hier is er normaliter een terugvordering omdat er verkeerdelijk aan de plusmama als werkelijke opvoedster werd betaald terwijl papa al in het gezin was (...). Die terugvordering kunnen wij nu ten laste nemen omdat de plusmama het niet wist of kon weten dat zij verkeerdelijk het Groeipakket voor ontving.”*

Cf. *“ (...) Onze dossierbeheerder ging er verkeerdelijk van uit dat zij moeder was. Het betreft dus een fout van de uitbetalingsactor die in gevolge art. 92, § 1 ten tweede Groeipakketdecreet van 2018 tot gevolg heeft dat de terugvordering die hieruit resulteert ten laste van de uitbetalingsactor moet worden genomen want mevrouw wist niet, of kon niet weten, dat zij in principe niet de bijslagtrekkende en daarom rechthebbende was op de kinderbijslag voor (cfr. CO 1402, meer*

Opgroeien

Opgroeien

Geschillencommissie Groeipakket

Hallepoortlaan 27

1060 BRUSSEL

opgroeien.be

groeipakket.be/geschillencommissie

OPGROEIEN REGIE GESCHILLENCOMMISSIE GROEIPAKKET

BESLISSING

NR. 2023/096

25 augustus 2023

REPERTORIUMNR. GC/22/A0066

INZAKE :

Mevrouw, wonende te,

- Verzoekster -

Vertegenwoordigd door Mr., kantoorhoudende te,
.....;

TEGEN :

....., met maatschappelijke zetel te,
.....;

- Verwerende partij -

1. Over het procedureverloop:

Gelet op het verzoek dat door de raadsman van verzoekster bij de Geschillencommissie¹ werd ingediend per e-mail d.d. 8 maart 2022, gericht tegen de beslissing van verwerende partij d.d. 20 januari 2022;

Gelet op de beslissing van de Geschillencommissie d.d. 19 mei 2023 waarbij aan verzoekster en aan haar raadsman de ontvankelijkheid van het verzoek werd meegedeeld;

Gelet op een eerdere beslissing van 3 juni 2022, waarbij de zitting toen werd uitgesteld omdat verwerende partij aangaf dat de beslissing tot terugvordering werd geannuleerd en het teruggevorderde bedrag zou kwijtgescholden worden. Om technische redenen is dit tot hertoe niet gelukt, waardoor een nieuwe zitting zich opdringt. Verwerende partij stelt immers een titel van de Geschillencommissie nodig te hebben om een manuele uitbetaling te kunnen uitvoeren.

Gelet op het feit dat beide partijen behoorlijk in kennis werden gesteld dat zij hun belangen op de zitting van 25 augustus 2023 kunnen komen verdedigen of zich daarbij door een raadsman of een gemachtigde kunnen laten vertegenwoordigen;

Gelet op het feit dat noch verzoekster noch verwerende partij is verschenen of zich heeft laten vertegenwoordigen op de zitting van 25 augustus 2023;

Er werden geen leden van de Geschillencommissie gewraakt.

2. Over de feiten van de zaak:

Per beslissing d.d. 20 januari 2022 ging de verwerende partij over tot terugvordering van een bedrag van 2.538,67 EUR aan onverschuldigd Groeipakket (voor de periode van maart 2021 tot en met december 2021). Dit bedrag was onverschuldigd omdat verzoekster als plusmoeder geen recht had op deze bedragen, daar waar deze bedragen hadden moeten betaald worden aan de vader in het gezin, de heer, voor het kind

Het voorliggend beroep van verzoekster is gericht tegen de beslissing d.d. 20 januari 2022 van verwerende partij tot terugvordering van dit bedrag.

Daarna kwam verwerende partij terug op de beslissing tot terugvordering bij e-mail d.d. 22 maart 2022 door dit bedrag ten laste nemen en de schuld kwijt te schelden, omdat, aldus verwerende partij, verzoekster als plusmoeder niet wist of kon weten dat zij hier geen recht op had. Door aanslepende technische problemen echter is terugbetaling tot op heden niet mogelijk gebleken (meer bepaald gaat het om 800 EUR die was ingehouden en die verwerende partij nu wil terugbetalen). Verwerende partij geeft zelf aan dat de manuele betaling pas mogelijk zal zijn indien

¹ Bij de bepalingen van artikel 104, 1^e lid van het Groeipakketdecreet werd er bij Kind en Gezin (Opgroeien Regie) een geschillencommissie ingericht. In toepassing van het 2^e lid van voormeld artikel kan er tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan na afloop van de termijn waarin hij op basis van dit decreet een beslissing moet nemen (met uitzondering van de in het 3^e lid bepaalde uitzonderingen), alleen beroep worden ingesteld bij deze geschillencommissie.

er een uitspraak van de Geschillencommissie komt die kan dienen als motivering voor deze terugbetaling.

3. Standpunt van verzoekster:

Meester heeft de grieven van verzoekster als volgt verwoord in het verzoek d.d. 8 maart 2022:

“(..)

Cliënte overhandigt mij uw aangetekend schrijven d.d. 20.1.2022 waarin u haar meedeelt dat haar recht op het Groeipakket opnieuw werd onderzocht over de periode 03/2021 tot 12/2021 en dat er vastgesteld wordt dat ze een bedrag van 2.538,67 euro kreeg waarop ze geen recht had.

Cliënte heeft met de nodige verwondering kennis genomen van uw schrijven.

U stelt terecht dat wanneer een kind zijn woonplaats niet heeft bij één van de ouders het vermoeden bestaat dat een andere persoon instaat voor de opvoeding.

Cliënte had op dat moment een relatie met de heer, zijnde de vader van

Gezien een nakende uithuiszetting werd het adres van bij cliënte geplaatst gezien het ook zij was di op dat moment instond om een dak boven het hoofd te geven.

Het feit dat de heer intussen inwoonde, is aldus geen reden om het groeipakket opeens van cliënte te moeten terugvorderen.

Uw diensten hebben te snel van stapel gelopen door een terugvordering uit te sturen naar cliënte en een uitbetaling te doen aan de heer Cliënte was dan ook de enige die instond voor de opvoeding van (..)

Gezien er op dat moment een (mondeling) akkoord was van minstens één van de ouders werd dit ook zo verder uitbetaald. Het is zelfs zo dat het bedrag gestort werd op een gemeenschappelijke rekening van de heer en cliënte. Het dient aldus duidelijk te zijn dat cliënte en enkel en alleen zij gezien dient te worden als de werkelijke opvoeder. (...)

4. Standpunt van verwerende partij:

4.1. Bij beslissing d.d. 20 januari 2022 heeft verwerende partij verzoekster in kennis gesteld van wat volgt:

“(..)

We kunnen jouw recht op het Groeipakket opnieuw onderzocht over de periode van 03/2021 tot 12/2021. We hebben vastgesteld dat je een bedrag van 2.538,67 euro kreeg waar je geen recht op had.

Wanneer een kind zijn woonplaats niet heeft bij één van de ouders vermoeden we dat een andere persoon instaat voor de opvoeding. Sedert 01.02.2021 woont Dhr. de vader van in je gezin. Vanaf 01/03/2021 was je niet meer de begunstigde om het Groeipakket te ontvangen voor (art. 57 + 59, §1ste en 2de lid Groeipakketdecreet).

De aanpassing(en) van één of meerdere rechten leidde tot de volgende herberekening:

(...)

De verjaringstermijn bedraagt drie jaar (Art. 97 Decreet Groeipakket). Rekening houdend met die verjaringstermijn is geen enkele betaling verjaard.

Concreet betekent dit dat wij een bedrag van 2.538,67 euro van je terugvordering (Art. 92/Art. 103§1 Decreet Groeipakket). (...)

Wij houden 10% in op de volgende betalingen die je van ons ontvangt (Art. 103,§1, van het Decreet Groeipakket). Reageer je niet op de inhoudingen, dan ga je stilwijgend akkoord. Elke inhouding stuit dan de verjaring.

(...)"

4.2. E-mail d.d. 22 maart 2022 van verwerende partij aan het secretariaat van de Geschillencommissie:

"Als ik mij niet vergis is zoon verhuisd naar het gezin van werkelijke opvoeder in september 2020. Zo werd vanaf oktober 2020 als werkelijke opvoeder de begunstigde voor in toepassing van art. 59 Groeipakketdecreet van 2018. Vader verhuisde in februari 2021 en dit had als gevolg moeten hebben dat in gevolge art. 57, § 1 Groeipakketdecreet van 2018 beide ouders van de begunstigdenkern voor hem vormen vanaf maart 2021. Dat is om de één of andere reden niet gedaan. In januari 2022 werd dit opgemerkt met de terugvordering tot gevolg omdat het dossier correct werd gezet vanaf maart 2021. In de nieuwe begunstigdenkern met de papa en mama van werd vervolgens uitbetaald vanaf maart 2021 aan die als jongste kon beslissen op welke bankrekening gestort mocht worden. Volgens mij is dit gewoon een debet die wij als uitbetalingsactor ten laste moeten nemen. Ik weet niet of dit een oplossing is voor mevrouw en of de Geschillencommissie daar mee kan instemmen?"

4.3. E-mail d.d. 22 maart 2022 van verwerende partij aan het secretariaat van de Geschillencommissie:

"(...) Hier is er normaliter een terugvordering omdat er verkeerdelijk aan de plusmama als werkelijke opvoedster werd betaald terwijl papa al in het gezin was (en de begunstigdenkern dus papa + de mama moest zijn). Dit bedrag werd uitbetaald aan de papa,, en teruggevorderd van de plusmama (ook al werd dit op een gemeenschappelijke rekening betaald!). Die terugvordering kunnen wij nu ten laste nemen omdat de plusmama het niet wist of kon weten dat zij verkeerdelijk het Groeipakket voor ontving. Uiteraard zal zij geen Groeipakket meer ontvangen voor in de toekomst, tenzij nog in het gezin is en(of de andere

ouder voor de volledigheid) uit het gezin is waardoor ze opnieuw de werkelijke opvoedster zou worden. (...)”

4.4. E-mail d.d. 18 augustus 2022 van verwerende partij aan het secretariaat van de Geschillencommissie:

“Volgens mij is deze zaak (nog) niet opgelost want dit kwam vandaag opnieuw bij mij binnen via ons dossierbeheer. Blijkbaar staat het dossier goed naar begunstigen (en dus de toekomst) toe maar werd de terugvordering nog niet ongedaan gemaakt. Mevrouw beweert ondertussen dat de zaak in juni zou zijn voorgekomen maar ik vind nergens (noch in mijn mailbox, noch op papier) een uitspraak van de Geschillencommissie terug. Alvorens ik het dossier nu definitief regel met ons dossierbeheer zou ik graag weten wat de stand van zaken is. M.i. zou het dossier door het afzien van terugvordering zonder voorwerp worden en kan dit dus geklasseerd worden. Doordat de terugvordering nog niet werd ongedaan gemaakt, ga ik er van uit dat de zaak ofwel nog open staat bij jullie ofwel al beslecht is? Ik kan in elk desnoods vandaag al het nodige doen en ook de betrokkene op de hoogte brengen.”

4.5. E-mail d.d. 2 september 2022 van verwerende partij aan het secretariaat van de Geschillencommissie:

“We hebben de inhouding voorlopig stopgezet. Nu staat er nog een schuld van +- 1700 euro open terwijl al +- 800 euro werd ingehouden. We onderzoeken hoe we het technisch in CGPA kunnen verwezenlijken om die 800 euro terug uit te betalen maar dat is blijkbaar niet evident. CGPA is zodanig geprogrammeerd dat eenzelfde bedrag in principe geen twee keer voor hetzelfde kind voor dezelfde periode kan uitbetaald worden. Hier mag de plusmama het bedrag behouden en zou de papa dit in principe ook moeten ontvangen. Ik denk dat we het verder moeten bekijken met het team procesbeheer van het VUTG. In elk geval: de terugvordering/inhouding werd op 0% geplaatst. We wachten nog met een communicatie naar de klant tot wanneer we het helemaal (dus met bijbetaling van die 800 euro) kunnen oplossen.

Meer kan ik voorlopig niet doen.”

4.6. E-mail d.d. 24 november 2022 van verwerende partij aan het secretariaat van de Geschillencommissie:

“Het probleem blijft nog steeds dat we er niet in slagen om de +- 800 euro die al werd ingehouden terug uit te betalen. We geraken er eigenlijk technisch niet aan uit maar de vraag is gelogd bij onze technici. Ik kan voorlopig niets meer doen.”

4.7. E-mail d.d. 21 april 2023 van verwerende partij aan het secretariaat van de Geschillencommissie:

“Dit is nog altijd niet opgelost in CGPA en gezien de huidige budgetten en planning voor CGPA lijkt het er ook niet op dat dit voor direct is. We zouden dit manueel kunnen uitbetalen maar dit is iets dat niet zo evident is want dit is eigenlijk een red flag in je boekhouding (dat is geld waar ‘geen recht tegenover staat’). Wat mij betreft mag de Geschillencommissie zich gerust uitspreken over de zaak.

Dan voeg ik de uitspraak toe ter staving van onze manuele betaling. Dat is de enige manier waarop we dit kunnen deblokken en ook de enige werkwijze waar ik mij comfortabel bij zou voelen.”

4.8. Standpunt van verwerende partij zoals meegedeeld aan het secretariaat van de Geschillencommissie:

Bij e-mail d.d. 26 mei 2023 heeft verwerende partij ten aanzien van de Geschillencommissie haar standpunt meegedeeld als volgt:

“Het kind,, werd uitbetaald aan bijslagtrekkende (toenmalige stiefmoeder) en dit terwijl vader eigenlijk in het gezin was. Onze dossierbeheerder ging er verkeerdelijk van uit dat zijmoeder was. Het betreft dus een fout van de uitbetalingsactor die in gevolge art. 92, § 1 ten tweede Groeipakketdecreet van 2018 tot gevolg heeft dat de terugvordering die hieruit resulteert ten laste van de uitbetalingsactor moet worden genomen want mevrouw wist niet, of kon niet weten, dat zij in principe niet de bijslagtrekkende en daarom rechthebbende was op de kinderbijslag voor (cfr. CO 1402, meer specifiek ontving mevrouw nooit informatie waaruit blijkt dat zij wist of moest weten dat het uitbetaalde Groeipakket onterecht was). De schuld over de maanden 03/2021 – 12/2021 werd bij ons tegen geboekt en correct uitbetaald in het nieuwe dossier met daarin de moeder en vader van die samen een begunstigdenkern vormen. Ondertussen werd er ten onrechte al 763,78 EUR ingehouden (à rato van 10 %) op de betalingen aan mevrouw om de initiële schuld van 2.538,67 EUR aan te zuiveren. De verdere inhoudingen werden stopgezet maar het reeds ingehouden bedrag kan door onze betaalapplicatie niet zomaar opnieuw uitgekeerd worden aan mevrouw Immers, dit zou eigenlijk betekenen dat je een recht, voor een kind, dubbel uitbetaalt (één keer aan mevrouw en één keer aan de correcte begunstigdenkern met de mama en papa van). De enige oplossing hiervoor is een manuele uitbetaling van dit bedrag. Wij betwisten dus het standpunt van de verzoeker niet en indien de Geschillencommissie dit volgt, zetten wij dit verder graag recht, gestaafd door nakende uitspraak. “

5. Beoordeling in rechte

De Geschillencommissie merkt op dat er eigenlijk geen geschil meer ligt aan de basis in dit dossier, de terugvordering is immers geannuleerd; verwerende partij heeft erkend dat er een fout gemaakt werd en dat verzoekster zich daarbij geen rekenschap kon geven (= niet wist of kon weten) dat er geen recht was op de bedragen, op grond van artikel 92, § 1, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet. Het eigenlijke probleem ligt in de onmogelijkheid om de terugbetaling (van de bedragen die werden ingehouden, zijnde 800 EUR) aan verzoekster uit te voeren, wegens informaticatechnische complicaties. Het enige mogelijke alternatief is om de terugbetaling manueel uit te voeren, maar dit kan niet zomaar wegens geldende boekhoudkundige regels. Om deze reden vraagt verwerende partij dat de Geschillencommissie haar fiat zou geven om deze manuele betaling uit te voeren.

5.1. Toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen

- bepalingen betreffende wijze van aanwijzing begunstigden:

Art. 57 van het Groeipakketdecreet bepaalt:

“§1. Beide ouders van het rechtgevende kind worden aangewezen als begunstigden van de gezinsbijslagen, vermeld in deel 1 van boek 2.

§2. Slechts één van de ouders wordt aangewezen als begunstigde van de gezinsbijslagen, vermeld in deel 1 van boek 2, in de volgende situaties:

1°de overlevende ouder als één ouder overleden is;

2°de ouder met exclusief ouderlijk gezag;

3°de aanwezige ouder als ten aanzien van één ouder een vermoeden van afwezigheid als vermeld in artikel 112 van het Burgerlijk Wetboek, is vastgesteld door de vrederechter;

4°de niet uit de ouderlijke macht ontzette ouder als een van de ouders uit de ouderlijke macht is ontzet;

5°de bekende ouder als één ouder niet bekend is;

6°de ouder die de bevoegde rechtbank daarvoor aanwijst in het belang van het kind.

§3. Het rechtgevende kind is de begunstigde van de gezinsbijslagen, vermeld in deel 1 van boek 2:

1°als het gehuwd is;

2°als het ontvoegd is of de leeftijd van zestien jaar bereikt heeft, en als het zijn woonplaats niet bij zijn ouders of werkelijke opvoeders heeft. Aan die laatste voorwaarde is voldaan als het kind beschikt over een afzonderlijke woonplaats, namelijk de plaats die als hoofdverblijf is ingeschreven in de bevolkingsregisters overeenkomstig artikel 32, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek, of als met officiële documenten wordt aangetoond dat de gegevens in de bevolkingsregisters niet of niet meer overeenstemmen met de realiteit;

3°als het zelf begunstigde is voor een of meer van zijn kinderen;

4°als het een niet-begeleide minderjarige is als vermeld in titel XIII, hoofdstuk VI, van de Programmawet (I) van 24 december 2002, als er geen werkelijke opvoeder kan worden aangewezen conform artikel 59 van dit decreet.

Het rechtgevende kind, vermeld in het eerste lid, is rechtsbekwaam om zelf als eiser of verweerder in rechte op te treden in de geschillen over zijn rechten op de gezinsbijslagen, vermeld in deel 1 van boek 22, met behoud van toepassing van artikel 9, § 1, van titel XIII, hoofdstuk VI, van de Programmawet (I) van 24 december 2002.

Art. 59 van het Groeipakketdecreet bepaalt:

§1. Als één ouder of beide ouders, als begunstigden van de gezinsbijslagen, vermeld in deel 1 van boek 2, het rechtgevende kind niet hoofdzakelijk opvoedt of opvoeden, kan de werkelijke opvoeder of kunnen twee werkelijke opvoeders de begunstigde of begunstigden voor het rechtgevende kind worden.

Er ontstaat een weerlegbaar vermoeden van hoofdzakelijke opvoeding als het kind zijn woonplaats heeft bij de werkelijke opvoeder of bij de werkelijke opvoeders.

De werkelijke opvoeder kan of de twee werkelijke opvoeders kunnen worden aangewezen door een tussenkomst van een publiekrechtelijke overheid of instelling, of door een uitspraak van de

bevoegde rechtbank. De meest gerede partij bezorgt de gerechtelijke uitspraak aan de uitbetalingsactor.

(...)”

- bepalingen betreffende betalingsmodaliteiten :

Art. 64 van het Groeipakketdecreet bepaalt:

“§1. Als één persoon als begunstigde van de gezinsbijslagen, vermeld in deel 1 van boek 2, wordt aangewezen, wijst die begunstigde voor de uitbetaling van de toelagen een uitbetalingsactor naar keuze aan en geeft hij een bankrekening op aan de gekozen uitbetalingsactor.

De keuze van uitbetalingsactor en de opgave van de bankrekening door de begunstigde, vermeld in het eerste lid, gelden voor alle toelagen in het kader van het gezinsbeleid die aan hem worden uitbetaald. De keuze geldt voor alle kinderen van de begunstigde.

§2. De begunstigde kan met een schriftelijk verzoek de uitbetalingsactor of de bankrekening wijzigen.

Het verzoek tot wijziging van uitbetalingsactor is alleen ontvankelijk als er een minimale aansluiting van één jaar bij de actieve uitbetalingsactor is. De wijziging van uitbetalingsactor gaat in vanaf het eerste kwartaal dat volgt op het kwartaal waarin een ontvankelijk wijzigingsverzoek is ingediend.

De wijziging van bankrekening gaat ten laatste in vanaf de maand die volgt op de maand waarin de wijziging schriftelijk is doorgegeven.

§3. Een afwijking van de voorgaande paragrafen is mogelijk nadat de bevoegde rechtbank daarover een uitspraak in het belang van het kind heeft gedaan. De bevoegde rechtbank kan in het belang van het kind oordelen dat de hele gezinsbijslag of een deel ervan wordt uitbetaald op een rekeningnummer dat op naam van het rechtgevende kind staat. De meest gerede partij bezorgt de gerechtelijke uitspraak aan de uitbetalingsactor.

§4. Een wijziging van uitbetalingsactor heeft geen gevolgen voor een openstaande schuld bij de actieve uitbetalingsactor. De openstaande schuld volgt de wijziging van uitbetalingsactor. Bij verschillende schulden primeert de oudste schuld.

§5. Als de begunstigde geen uitbetalingsactor aanwijst, vóór de eerste dag van de maand die volgt op de maand waarin de gebeurtenis die aanleiding geeft tot het openen van het recht zich voordoet, neemt het agentschap de betaling van de betrokken toelagen vanaf die maand op.

De begunstigde wordt door het agentschap op de hoogte gebracht dat hij gedurende een termijn van drie maanden na de maand waarin de betrokken gebeurtenis zich voordeed, de keuze kan kenbaar maken om aan te sluiten bij een uitbetalingsactor. Deze uitbetalingsactor neemt de betalingen over van het agentschap de maand nadat de begunstigde zijn keuze heeft gemaakt. Indien het agentschap binnen die termijn als uitbetalingsactor wordt gekozen, zet zij de betalingen verder.

Indien de begunstigde niet binnen de in het eerste lid vermelde periode een keuze voor een uitbetalingsactor heeft gemaakt, wordt de begunstigde van rechtswege aangesloten bij het

agentschap. De aansluiting van rechtswege heeft dezelfde gevolgen als vermeld in paragraaf 2, tweede lid.

§6. De Vlaamse Regering legt de nadere regels vast met betrekking tot de eerste uitbetalingen en de keuze van de bankrekening en bepaalt de voorwaarden voor de keuze van uitbetalingsactor, de mogelijke aansluiting van rechtswege en voor de overdracht tussen uitbetalingsactoren.”

Art. 65 van het Groeipakketdecreet bepaalt:

“§1. Als twee personen als begunstigden van de gezinsbijslagen, vermeld in deel 1 van boek 2, worden aangewezen, bepalen die begunstigden samen welke uitbetalingsactor de toelagen uitbetaalt.

De begunstigden bepalen ook samen aan wie van hen de toelagen, vermeld in het eerste lid, worden uitbetaald door de gekozen uitbetalingsactor. De toelagen kunnen worden uitbetaald aan hen samen of aan een van hen. Ze geven daarvoor een bankrekening op.

De keuze van de begunstigden, vermeld in het eerste en tweede lid, geldt voor alle toelagen in het kader van het gezinsbeleid die aan hen worden uitbetaald, en voor alle kinderen waarvoor ze samen begunstigden zijn.

§2. De begunstigden kunnen samen met een schriftelijk verzoek de uitbetalingsactor of de bankrekening wijzigen.

Het verzoek tot wijziging van uitbetalingsactor is alleen ontvankelijk als er een minimale aansluiting van één jaar is bij de actieve uitbetalingsactor. De wijziging van uitbetalingsactor gaat in vanaf het eerste kwartaal dat volgt op het kwartaal waarin een ontvankelijk wijzigingsverzoek is ingediend.

De wijziging van bankrekening gaat ten laatste in vanaf de maand die volgt op de maand waarin de wijziging schriftelijk is doorgegeven.

§3. Elk van de begunstigden kan met een schriftelijk verzoek zijn toestemming voor de gekozen uitbetalingsactor of de gekozen bankrekening intrekken.

§4. Een wijziging van uitbetalingsactor heeft geen gevolgen voor een openstaande schuld bij de actieve uitbetalingsactor. De openstaande schuld volgt de wijziging van uitbetalingsactor. Bij verschillende schulden primeert de oudste schuld.

§5. Als de begunstigden geen uitbetalingsactor aanwijzen, vóór de eerste dag van de maand die volgt op de maand waarin de gebeurtenis die aanleiding geeft tot het openen van het recht zich voordoet, neemt het agentschap de betaling van de betrokken toelagen vanaf die maand op. De begunstigden worden door het agentschap op de hoogte gebracht dat zij gedurende een termijn van drie maanden na de maand waarin de betrokken gebeurtenis zich voordeed, de keuze kunnen kenbaar maken om aan te sluiten bij een uitbetalingsactor. Deze uitbetalingsactor neemt de betalingen over van het agentschap de maand nadat de begunstigden hun keuze hebben gemaakt. Indien het agentschap binnen die termijn als uitbetalingsactor wordt gekozen, zet zij de betalingen verder.

Indien de begunstigden niet binnen de in het eerste lid vermelde periode een keuze voor een uitbetalingsactor hebben gemaakt, worden de begunstigden van rechtswege aangesloten bij

het agentschap. De aansluiting van rechtswege heeft dezelfde gevolgen als vermeld in paragraaf 2, tweede lid.

Als beide begunstigen niet bepalen op welke bankrekening de toelagen, vermeld in paragraaf 1, aan hen moeten worden uitbetaald vóór de eerste van de maand die volgt op de maand waarin het recht is ontstaan, of als een van beide begunstigen zijn toestemming intrekt, worden de toelagen uitbetaald aan de jongste onder hen. De voormelde jongste begunstigde kan een uitbetalingsactor van zijn keuze aanduiden, onder voorbehoud van het bepaalde inzake de minimale aansluiting van één jaar in paragraaf 2, tweede lid, van dit artikel. De voormelde jongste begunstigde kan daarentegen wel degelijk een nieuw bankrekeningnummer kiezen onder toepassing van paragraaf 2, derde lid.

In afwijking daarvan en met behoud van de toepassing van artikel 67 wordt, als een van de werkelijke opvoeders een pleegzorger is als vermeld in artikel 59, § 2, de toelage, vermeld in paragraaf 1, altijd uitbetaald aan de pleegzorger.

§6. De Vlaamse Regering legt de uitvoeringsregels vast voor de eerste uitbetalingen en de keuze van de bankrekening en bepaalt de voorwaarden voor de keuze van uitbetalingsactor, de mogelijke aansluiting van rechtswege en voor de overdracht tussen uitbetalingsactoren.

§7. Een afwijking van paragraaf 1, 2 en 5 is mogelijk als de bevoegde rechtbank daarover een uitspraak in het belang van het kind heeft gedaan. De bevoegde rechtbank kan in het belang van het kind oordelen dat de gehele gezinsbijslag of een deel ervan wordt uitbetaald op een rekeningnummer dat op naam van het rechtgevendende kind staat. De meest gereede partij bezorgt de gerechtelijke uitspraak aan de uitbetalingsactor.”

5.2. Opportuniteit van de terugvordering van het onverschuldigd betaald Groeipakket

5.2.1. Algemene principes

- **Artikel 1376 BW en artikel 103, §1, eerste lid, Groeipakketdecreet:**

Conform de bepalingen van artikel 1376 BW is diegene die per vergissing of met zijn weten iets ontvangen heeft dat hem niet verschuldigd was, verplicht het terug te geven aan diegene van wie hij het onverschuldigde heeft ontvangen.

In dezelfde zin bepaalt artikel 103, §1, eerste lid Groeipakketdecreet:

“Onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden teruggevorderd, behalve in de gevallen waarin een dergelijke terugvordering wordt uitgesloten door dit decreet, door inhoudingen, verricht door de uitbetalingsactor, overeenkomstig het bepaalde in artikel 1410, §4, van het Gerechtelijk Wetboek, op nog te betalen toelagen in het kader van het gezinsbeleid.”

- **Fout van de uitbetalingsactor: artikel 92, §1, 1° en 2° lid Groeipakketdecreet:**

De bepalingen van artikel 92, § 1, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet vormen een uitzondering op dit algemene principe van de terugvordering van onverschuldigd betaalde toelagen in de mate dat wordt gesteld dat:

“Als de uitbetalingsactor vaststelt dat een beslissing over toelagen in het kader van het gezinsbeleid aangetast is door een juridische of materiële fout, trekt hij die beslissing in en neemt hij op eigen initiatief een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de ingetrokken beslissing is ingegaan of had moeten ingaan, met behoud van de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk 2 van deze titel.

Als het gaat om een fout van de uitbetalingsactor, waarvan de begunstigde zich normaal geen rekenschap kan geven, en het bedrag van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid kleiner is dan het bedrag dat aanvankelijk was toegekend, neemt de uitbetalingsactor een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan.”

De Memorie van toelichting betreffende het Groeipakketdecreet bevat hierover de volgende toelichting:

“Dit artikel regelt de situatie waarin een beslissing van een uitbetalingsactor aangetast is door een juridische of materiële fout.

De uitbetalingsactor die een juridische of materiële fout vaststelt, trekt de oorspronkelijke beslissing in en neemt een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op datum van de oorspronkelijke beslissing.

Van bovenstaand principe wordt afgeweken wanneer de fout te wijten is aan de uitbetalingsactor en het bedrag waarop de begunstigde recht heeft op grond van de nieuwe beslissing kleiner is dan wat aanvankelijk was toegekend. In dat geval heeft de nieuwe beslissing enkel uitwerking voor de toekomst. De ratio legis is duidelijk dat de begunstigde niet de gevolgen moet dragen van een fout van de uitbetalingsactor. Het moet echter gaan om een fout die de begunstigde redelijkerwijze niet kon opmerken.

Indien een begunstigde bijvoorbeeld een bedrag ontvangt waarvan hij redelijkerwijze moest beseffen dat hij daarop geen recht had, dan zal de nieuwe beslissing wel uitwerking hebben op datum van de oorspronkelijke beslissing en kan dus geen toepassing gemaakt worden van de uitzondering.”

- **Rechtspraak en administratieve praktijk:**

Voor het toepasselijke referentiekader inzake rechtspraak en administratieve praktijk verwijst de Geschillencommissie naar de eerdere beslissing nr. 2019/017 d.d. 22.11.2019 van de Geschillencommissie waarin verwezen werd naar de administratieve onderrichtingen in het kader van de Algemene Kinderbijslagwet die volgens het Agentschap Uitbetaling Groeipakket nog steeds instructief kunnen zijn.

Tot en met 31 december 2018 golden onder de toepassing van de federale Algemene Kinderbijslagwet gelijklopende bepalingen, terug te vinden in artikel 17 van het Handvest van de Sociaal Verzekerde (ingevoerd bij Wet van 11 april 1995 – verder HSV genoemd) die stellen dat: *‘Wanneer vastgesteld wordt dat de beslissing aangetast is door een juridische of materiële*

vergissing, neemt de instelling van sociale zekerheid op eigen initiatief een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de verbeterde beslissing had moeten ingaan, onverminderd de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake verjaring.

*Onverminderd de toepassing van artikel 18, heeft de nieuwe beslissing, **indien de vergissing aan de instelling van sociale zekerheid te wijten is, uitwerking op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan, als het recht op de prestatie kleiner is dan het aanvankelijk toegekende recht.***

*Het vorige lid is niet van toepassing indien de sociaal verzekerde weet of moest weten, in de zin van het koninklijk besluit van 31 mei 1933 betreffende de verklaringen af te leggen in verband met subsidies, vergoedingen en toelagen, **dat hij geen recht heeft of meer heeft op het gehele bedrag van de prestatie.***

In dit kader kan wat betreft de voormelde bepalingen van artikel 17 HSV worden verwezen naar de reeds bestaande rechtspraak waar zich een duidelijke tendens voordeed om te concluderen dat de sociaal verzekerde gelet op de complexiteit van de regelgeving niet kan geacht worden te weten of te moeten weten dat hij/zij al dan niet recht had op het onverschuldigde bedrag wanneer zij/zij te goeder trouw was en dat hij/zij erop mag vertrouwen dat de socialezekerheidsinstelling de juiste beslissing neemt en correct uitbetaalt.

Omgekeerd werd doorgaans geoordeeld dat er wél tot terugvordering kan worden overgegaan indien de sociaal verzekerde niet te goeder trouw was, waaromtrent de bewijslast bij de socialezekerheidsinstelling ligt (zie bvb. arrest van het Arbeidshof te Antwerpen van 15 maart 2013 A.R. 2012/AH/227; vonnis van de Arbeidsrechtbank van Nijvel, afdeling Waver van 28 juli 2015 A.R. 14/3052/A; vonnis van de Arbeidsrechtbank van Gent, afdeling Sint-Niklaas van 16 januari 2015 A.R. 14/1092/A en arrest van het Arbeidshof te Luik, afdeling Luik van 7 mei 2018 A.R. 2017/AL/122).

In de administratieve praktijk werd er door de kinderbijslagfondsen bij de toepassing van de bepalingen van artikel 17 HSV eveneens naar gestreefd om bij een fout van het kinderbijslagfonds enkel terug te vorderen indien het vermoeden van de goede trouw van de sociaal verzekerde kon worden weerlegd (zie de omzendbrief CO nr. 1402 van 26 februari 2015).

Betreffende de bepaling van de goede trouw kan worden verwezen naar de omzendbrief CO nr. 1360 van 20 juli 2006 (administratieve onderrichting FAMIFED), punt 2.2 waar wordt gesteld:

'De wet wilde een sociaal verzekerde die te goeder trouw was, selectief beschermen tegen foutieve handelingen van de administratie. Deze voorwaarde van goede trouw is enkel vervuld wanneer de sociaal verzekerde niet kon twijfelen aan de gegrondheid van de beslissing tot uitbetaling die ten onrechte werd genomen ten opzichte van hem.

De wettekst die het feit van 'weten of moeten weten' voorziet, duidt aan dat men het standpunt moet innemen van een sociaal verzekerde die handelt met 'normale voorzichtigheid en toewijding', en niet dat van de concrete sociaal verzekerde die de onverschuldigde betaling ontving. Zo heeft het feit geen weerslag dat de concrete sociaal verzekerde het slachtoffer was van omstandigheden (ziekte, zwakzinnigheid, gebrekkige kennis van de taal,...) die op het moment van de betaling zijn begrip konden schaden.

De materie zal geval per geval moeten geëvalueerd worden.

Als algemene regel kan men stellen dat de bijslagtrekkende 'wist of moest weten' als hij:

- een/de onverschuldigde bijslag ontving wegens frauduleuze handelingen of valse of bewust onjuiste verklaringen afgelegd door hem;

- voor de onverschuldigde betaling bijzondere of algemene informatie had (controleformulieren met precisies over een bepaalde situatie die de sociaal verzekerde kende) die de pertinentie weerlegt van de later ten onrechte genomen beslissing tot toekenning;

- wegens de aard van de betaling zelf (o.a. dubbele betaling van een zelfde bedrag aan kinderbijslag voor eenzelfde periode; kennisgeving van de toekenning van een sociale toeslag terwijl de rechthebbende zich niet in een dergelijke situatie bevindt,...) onmogelijk niet op de hoogte kon zijn van het onverschuldigde karakter van de betaling.'

De meest recente administratieve onderrichtingen zijn terug te vinden in de Toelichtingsnota nr. 19 van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket d.d. 18 mei 2021 betreffende de vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid en de Vlabel-procedure:

"3. Terugvordering onverschuldigde betalingen

3.1. Uitgangspunt: alle onverschuldigd betaalde toelagen terugvorderen

*Alle onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden door de uitbetalingsactoren teruggevorderd, behalve in de gevallen die o.b.v. het Groeipakketdecreet zijn uitgesloten.
(...)*

3.3. Onverschuldigde betalingen: categorieën A t.e.m. E

Juridische of materiële fouten die aan de basis van een beslissing over toelagen in het kader van het gezinsbeleid liggen, brengen onverschuldigde betalingen met zich mee.

Onverschuldigde betalingen zijn betalingen waarbij de decretale bepalingen en reglementeringen niet correct zijn toegepast. Elke onverschuldigde betaling wordt ingedeeld in een categorie op basis van zijn oorzaak. Deze indeling is noodzakelijk om te bepalen of een onverschuldigd bedrag al dan niet moet teruggevorderd worden.

(...)"

5.2.2. Toepassing van de voormelde principes inzake terugvordering bij fout van de uitbetalingsactor

a) mogelijke fout van de uitbetalingsactor

De Geschillencommissie benadrukt dat voornoemde bepalingen van artikel 92, § 1, eerste en tweede lid Groeipakketdecreet enkel van toepassing zijn indien er effectief een juridische of materiële fout van de uitbetalingsactor blijkt die ten grondslag ligt aan de terugvordering. Slechts

indien er effectief een dergelijke fout werd begaan door de uitbetalingsactor, moet vervolgens worden nagegaan of de betrokkene zich normaal geen rekenschap kan geven van die fout, om te bepalen of het onverschuldigde bedrag al dan niet kan worden teruggevorderd.

De Geschillencommissie stelt vast dat de verwerende partij in haar communicatie met het secretariaat meermaals erkent een fout te hebben begaan in het beheer van dit dossier door de uitbetaling van het Groeipakket aan de plusmoeder uit te voeren voor de periode maart tot en met december 2021, terwijl de vader van het kind als begunstigde in het gezin verbleef.

Cf. *“Hier is er normaliter een terugvordering omdat er verkeerdelijk aan de plusmama als werkelijke opvoedster werd betaald terwijl papa al in het gezin was (...) Die terugvordering kunnen wij nu ten laste nemen omdat de plusmama het niet wist of kon weten dat zij verkeerdelijk het Groeipakket voor ontving.”*

Cf. *“ (...) Onze dossierbeheerder ging er verkeerdelijk van uit dat zij moeder was. Het betreft dus een fout van de uitbetalingsactor die in gevolge art. 92, § 1 ten tweede Groeipakketdecreet van 2018 tot gevolg heeft dat de terugvordering die hieruit resulteert ten laste van de uitbetalingsactor moet worden genomen want mevrouw wist niet, of kon niet weten, dat zij in principe niet de bijslagtrekkende en daarom rechthebbende was op de kinderbijslag voor (cfr. CO 1402, meer specifiek ontving mevrouw nooit informatie waaruit blijkt dat zij wist of moest weten dat het uitbetaalde Groeipakket onterecht was”)*

In die zin kan er volgens de Geschillencommissie een fout in hoofde van de uitbetalingsactor vastgesteld worden en kan bijgevolg het uitzonderingsregime voorzien in artikel 92, §1, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet toepassing vinden; daarom dient het aspect ‘rekenschap geven van’ onderzocht te worden.

b) Vraag of verzoekster er zich rekenschap van had kunnen geven dat het Groeipakket ten onrechte werd ontvangen

Verwerende partij stelt hierover:

“(...) Die terugvordering kunnen wij nu ten laste nemen omdat de plusmama het niet wist of kon weten dat zij verkeerdelijk het Groeipakket voor ontving.”

“(...) mevrouw wist niet, of kon niet weten, dat zij in principe niet de bijslagtrekkende en daarom rechthebbende was op de kinderbijslag voor (cfr. CO 1402, meer specifiek ontving mevrouw nooit informatie waaruit blijkt dat zij wist of moest weten dat het uitbetaalde Groeipakket onterecht was”

De Geschillencommissie stelt dan ook vast dat in het kader van het onderzoek van de toepasselijke regelgeving inzake de al dan niet terugvordering van onverschuldigde betalingen, verzoekster zich **geen** rekenschap kon geven van het feit dat de betalingen van het Groeipakket voor de maanden maart tot en met december 2021 ten onrechte zijn gebeurd. Er dient bijgevolg te worden besloten dat het voordeel van de bepalingen van artikel 92, § 1, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet kan worden toegepast voor de betaling van het Groeipakket voor de maanden maart tot en met december 2021 en dat verzoekster dus niet gehouden kan zijn tot terugbetaling van de ten onrechte ontvangen bedragen aan verwerende partij.

6. Beslissing:

Gelet op het Decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 31 juli 2018), artikelen 104-114;

Gelet op het Besluit van 29 juni 2018 van de Vlaamse Regering betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan;

Na beraadslaging en om al de voormelde elementen, oordeelt de Geschillencommissie dat de vordering van de verzoekster ontvankelijk en **gegrond** is, omdat verwerende partij een fout beging door aan verzoekster als plusmoeder te blijven betalen op het moment dat de vader in het gezin kwam wonen, waarbij verzoekster zich, ingevolge toepassing van artikel 92, §1, tweede lid, Groeipakketdecreet er geen rekenschap kon van geven dat de uitbetaalde bedragen niet verschuldigd waren.

Verwerende partij dient dan ook de reeds ingehouden bedragen opnieuw aan verzoekster uit te betalen.

Aldus uitgesproken te Brussel op **25 augustus 2023**;

De commissie was samengesteld uit:

De heer Herman Verlinden, voorzitter;

Mevrouw Linda Aerts (Opgroeien regie) en mevrouw Nele De Blauwe (MyFamily), leden.

Opgemaakt in drie originele exemplaren, waaronder één exemplaar voor elke partij.

Er kan beroep tegen deze beslissing worden ingesteld bij de griffie van de Arbeidsrechtbank te (afdeling) te,

De partijen beschikken hiervoor over een termijn van drie maanden te rekenen vanaf de kennisgeving van deze beslissing (art. 115, § 1, eerste lid van het Decreet van 27 april 2018 en art. 22, derde lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018).

De voorzitter

De secretaris

H. Verlinden

M. Serlippens